

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
välisleping
algtekst
01.06.1994
RT II 1994, 24, 78

Eesti Vabariigi ja Hiina Rahvavabariigi vaheline investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitsmise leping

Vastu võetud 02.09.1993

[Vabariigi Valitsuse 7. detsembri 1993. a korraldus nr 736-k](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Eesti Vabariigi Valitsus ja Hiina Rahvavabariigi Valitsus, edaspidi «lepingupoole»

soovides soodustada, kaitsta ja luua soodsaid tingimusi ühe lepingupoole investeerijate investeringutele teise lepingupoole territooriumil, mis põhinevad vastastikusest suveräänsusest ja võrdsusest lugupidamisel ning vastastikuse kasu printsiipidel, ühe lepingupoole investeerijate investeringutele teise lepingupoole territooriumil ja selleks, et arendada mõlema riigi vahelist majanduslikku koostööd,

leppisid kokku alljärgnevas:

Artikkel 1

Käesoleva lepingu eesmärkide jaoks,

1. Mõiste «investeringud» tähendab ühe lepingupoole investeerijate poolt teise lepingupoole seaduste ja määruste järgi viimatimainitu territooriumil investeeritud igat liiki kapitali, sealhulgas:

- (a) vallasvara ja kinnisvara ning teisi omandiõigusi;
- (b) aktsiaid firmades või teisi huvide vorme sellistes firmades;
- (c) õigust rahale või ükskõik millisele majanduslikku väärtust omavale tegevusele;
- (d) intellektuaalse omandi õigusi, tööstuslikku omandit, kauba nimesid, oskusteavet ja tehnoloogilisi protsesse;
- (e) seadusega antud kontsessioone, kaasaarvatud kontsessioone otsida ja kasutada loodusvarasid.

2. Mõiste «investeerijad» tähendab: Eesti Vabariigi suhtes:

- (a) füüsilisi isikuid, kellel on Eesti Vabariigi kodakondsus;
- (b) ükskõik kumma lepingupoole või kolmanda riigi territooriumil asetsevat iga juriidilist isikut, kus domineerivad Eesti Vabariigi kodaniku huvid.

Hiina Rahvavabariigi suhtes:

- (a) füüsilisi isikuid, kellel on Hiina Rahvavabariigi kodakondsus;
- (b) Hiina Rahvavabariigi seaduste järgi loodud majanduslikke üksusi, mis asuvad alaliselt Hiina Rahvavabariigi territooriumil või kolmandas riigis, kusjuures selles on domineerivad Hiina Rahvavabariigi kodaniku huvid.

3. Kui ühe lepingupoole investeerija on osanik juriidilises isikus, mis on asutatud kolmanda riigi territooriumil ja see juriidiline isik investeerib teise lepingupoole territooriumile, siis tunnustatakse seda esimese lepingupoole investeerijana. Käesolevat lõiget rakendatakse ainult siis, kui nimetatud

kolmandal riigil puudub õigus või kui ta on loobunud õigusest kaitsta nimetatud juriidilist isikut.

4. Mõiste «tulu» tähendab investeringutelt saadud summasid nagu kasum, dividendid, intressid, autoritasud või teised seaduslikud sissetulekud.

5. Käesolev leping kehtib ka investeringute kohta, mida on teinud ühe lepingupoole investeerijad territoriaalmeres või merealadel või kontinentaalsheffil, mille üle teine lepingupool omab suveräänsust või suveräänseid õigusi või jurisdiktsiooni vastavalt rahvusvahelisele õigusele.

Artikkel 2

1. Kumbki lepingupool soodustab teise lepingupoole investeerijaid investeringute tegemisel oma territooriumil ja lubab selliseid investeringuid vastavalt oma seadustele ja määrustele.

2. Kumbki lepingupool osutab abi ja kindlustab soodsad tingimused teise lepingupoole kodanikele viisade ja töölubade saamiseks oma territooriumile sisenemiseks ja seal viibimiseks või reisimiseks, kui see on seotud selliste investeringute juurde kuuluva tegevusega.

Artikkel 3

1. Kummagi lepingupoole investeerijate poolt tehtavad investeringud ja nende investeringutega seotud tegevus saavad ausa ja võrdse kohtlemise osaliseks ning on kaitstud teise lepingupoole territooriumil.

2. Kohtlemine ja kaitse, millele on viidatud selle artikli lõikes 1 ei tohi olla halvemad kui kolmanda riigi investeerijate investeringutele ja selliste investeringutega seotud tegevusele.

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 mainitud kohtlemine ja kaitse ei sisalda mingisuguseid teise lepingupoole poolt antud erisoodustusi kolmanda riigi investeerijate investeringute kohtlemises, mis tulenevad tolliliitudest, vabamajandustsoonist, majanduslikest liitudest, lepingutest topeltmaksustamise vältimise või piirikaubanduse soodustamise kohta.

Artikkel 4

1. Kumbki lepingupool ei sundvõõranda, natsionaliseeri ega kasuta oma territooriumil muid sarnaseid abinõusid (edaspidi «eksproprieerimine») teise lepingupoole investeerijate investeringute suhtes, väljaarvatud juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- (a) ühiskondlikel vajadustel;
- (b) seadusandluse vastava menetluse alusel;
- (c) diskrimineerimata;
- (d) kompensatsiooni vastu.

2. Selle artikli lõikes l(d) mainitud kompensatsioon peab olema ekvivalentne eksproprieeritud investeringu väärtusega eksproprieerimisest teatamise hetkel. Kompensatsioonisumma makstakse välja põhjendamatu viivitusega vabalt konverteeritavas valuutas selleks volitatud isikule ja on vabalt ülekantav.

3. Ühe lepingupoole investeerijaid, kes kannab kaotusi oma investeringutes teise lepingupoole territooriumil sõja või mõne teise relvastatud konflikt, revolutsiooni, rahvusliku eriolukorra, ülestõusu, mässu või sarnase sündmuse tõttu, koheldakse viimatimainitud lepingupoole poolt hüvituse, kindlustuse, kompensatsiooni või muu kokkuleppe suhtes mitte vähem soodsalt kui kolmanda riigi investeerijaid.

Artikkel 5

1. Kumbki lepingupool lubab, vastavalt oma seadustele ja määrustele, teise lepingupoole investeerijail üle kanda esimese lepingupoole territooriumil olevaid investeringuid ja tulu, sealhulgas:

- (a) kasumit, dividende, intresse ja teisi seaduslikke sissetulekuid;
- (b) investeringute täielikust või osalisest likvideerimisest saadud summasid;
- (c) makseid vastavalt investeringutega seotud laenulepingule;
- (d) autoritasusid vastavalt artikli 1 lõikele l(d);
- (e) tehnilise abi makseid või tehnohoolduse tasu, juhtimistasu;
- (f) makseid vastavalt lepingulistele projektidele;

(g) teise lepingupoole kodanike töötasu, kes töötavad esimese lepingupoole territooriumil seoses investeringuga.

2. Ülalmainitud ülekanne peab olema tehtud vabalt konverteeritavas valuutas vastavalt lepingupoole territooriumil prevaleerivale valuutavahetuse kommertskursile investeringu ülekandmise kuupäeval.

Artikkel 6

Kui lepingupool või selle organisatsioon teeb väljamakse investeerijale garantii tõttu, mis oli antud sellise investeerija investeringule teise lepingupoole territooriumil, siis peab teine lepingupool tunnustama sellise investeerija kõigi õiguste või nõuete ülekandumist esimesele lepingupoolele või selle organisatsioonile ning tunnustama esimese lepingupoole või selle organisatsiooni nõudeõigust nende suhtes, kusjuures see õigus või nõue ei tohi olla suurem kui sellise investeerija tegelik õigus või nõue.

Artikkel 7

1. Käesoleva lepingu tõlgendamist või rakendamist puudutavad vaidlused lepingupoolte vahel lahendatakse võimaluse korral läbirääkimiste teel diplomaatiliste kanalite kaudu.

2. Kui vaidlust ei saa niimoodi lahendada kuue kuu jooksul, siis võib selle ükskõik kumma lepingupoole nõudmisel anda lahendamiseks *ad hoc*vahekohtusse.

3. Selline vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust. Kahe kuu jooksul päevast, mil ükskõik kumb lepingupool sai teiselt lepingupoolelt kirjaliku teate arbitraažinõudega, peab kumbki lepingupool määrama ühe vahekohtuniku. Need kaks vahekohtunikku peavad järgmise kahe kuu jooksul üheskoos valima kolmanda vahekohtuniku, kes on kolmanda riigi, millel on diplomaatilised

suhted mõlema lepingupoolega, kodanik. Kolmas vahekohtunik määratakse kahe lepingupoole poolt vahekohtu esimeheks.

4. Kui lepingupooleid ei jõua nelja kuu jooksul alates vahekohtuprotsessi alustamist puudutava kirjaliku teate saamisest kokkuleppele esimehe suhtes, siis võib ükskõik kumb lepingupool, juhul kui pole teistsugust kokkulepet, paluda Rahvusvahelise Kohtu presidenti teha see määramine. Juhul kui president on ükskõik kumma lepingupoole kodanik või on teisiti takistatud täitmast nimetatud kohustust, siis tuleb vajaliku määramise tegemiseks paluda Rahvusvahelise Kohtu ametikohalt järgmist liiget, kes ei ole kummagi lepingupoole kodanik.

5. Vahekohus määrab ise oma protseduurid. Vahekohus peab jõudma oma otsuseni vastavalt käesoleva lepingu tingimustele ja mõlema lepingupoole poolt tunnustatud rahvusvahelise õiguse printsiipidele.

6. Vahekohus teeb oma otsuse häälteenamusega. Selline otsus on lõplik ja siduv mõlemale lepingupoolele. *Ad hoc*vahekohus peab, vastavalt ükskõik kumma lepingupoole nõudele, selgitama oma otsuse põhjused.

7. Kumbki lepingupool kannab endamääratud vahekohtuniku ja enda esindamise kulud vahekohtus. Esimehe ja vahekohtu protseduuri kulud kannavad lepingupoole võrdsetes osades.

Artikkel 8

1. Iga vaidlus ühe lepingupoole investeerija ja teise lepingupoole vahel seoses investeringuga viimase territooriumil lahendatakse võimaluse korral sõbralikul teel vaidluse osapoolte vahelistel läbirääkimistel.

2. Kui vaidlust ei saa lahendada läbirääkimiste teel kuue kuu jooksul, siis on ükskõik kumb vaidluse pool volitatud andma vaidlus lahendamiseks investeringu vastu võtnud lepingupoole pädevale kohtule.

3. Kui eksproprieerimise eest makstava kompensatsiooni summaga seoses tekkinud vaidlust ei saa lahendada kuue kuu jooksul pärast läbirääkimiste pidamist vastavalt käesoleva artikli lõikes 1 näidatule, võib vaidluse anda lahendamiseks *ad hoc*vahekohtule. Käesoleva lõike sätteid ei kehti, kui vastav investeerija on kasutanud käesoleva artikli lõikes 2 näidatud protseduuri.

4. Selline vahekohus moodustatakse iga üksiku kaasuse puhul järgmisel viisil: kumbki vaidluse osapool määrab vahekohtuniku ja need kaks valivad esimeheks sellise kolmanda riigi kodaniku, millisel on diplomaatilised suhted mõlema lepingupoolega. Esimesed kaks vahekohtunikku määratakse kahe kuu jooksul alates kummagi osapool poolt esitatud kirjaliku arbitraažiteate esitamisest ning esimees määratakse järgneva kahe kuu jooksul. Kui ülaltoodud perioodi jooksul ei ole kohut moodustatud, võib kumbki vaidluse osapool paluda Rahvusvaheliste Investeeringualaste Vaidluste Lahendamise Keskuse peasekretäri teha vajalikud määramised.

5. Vahekohus määrab oma protseduurid. Kuid vahekohus võib oma protseduuride määramise käigus juhinduda Rahvusvaheliste Investeeringualaste Vaidluste Lahendamise Keskuse arbitraaži reeglitest.

6. Kohus teeb oma otsuse hääldenamusega. Selline otsus on lõplik ja kohustuslik mõlemale vaidluse osapoolet. Mõlemad lepingupooled kohustuvad rakendama seda otsust kooskõlas oma vastavate riiklike seadustega.

7. Kohus mõistab kohut kooskõlas investeeringut vastuvõtva vaidluses osaleva lepingupoolet seadusandlusega, sealhulgas arvestades seaduste lahkuminekuid puudutavaid reegleid, käesoleva lepingu sätteid ning rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtteid, millega mõlemad lepingupooled on nõustunud.

8. Kumbki vaidluse osapool kannab enda määratud vahekohtu liikme ja enda esindamise kulud kohtuprotsessil. Määratud esimehe ja ülejäänud kulud kannavad vaidluse osapooled võrdsetes osades.

Artikkel 9

Kui ühe lepingupoolet seaduste ja määrustega kooskõlas on investeeringute või nendega kaasnevate teise lepingupoolet investeerijate tegevuste kohtlemine soodsam, kui seda määrab käesolev leping, siis rakendatakse soodsamat kohtlemist.

Artikkel 10

Käesolev leping laieneb investeeringutele, mis tehti enne või pärast selle jõustumist ükskõik kumma lepingupoolet investeerijate poolt vastavalt teise lepingupoolet seadustele ja määrustele viimase territooriumil.

Artikkel 11

1. Kahe lepingupoolet esindajad kohtuvad selleks, et:

- (a) jälgida antud lepingu täitmist;
- (b) vahetada informatsiooni investeeringute seadusandlike aspektide ja investeerimisvõimaluste kohta;
- (c) lahendada investeeringutest tulenevaid vaidlusi;
- (d) esitada ettepanekuid investeeringute edendamiseks;
- (e) uurida teisi investeeringutega seotud probleeme.

2. Kui ükskõik kumb lepingupooltest soovib konsultatsioone antud lepingu lõike 1 ükskõik millises küsimuses, siis teine lepingupool annab viivitamata vastuse ja konsultatsioonid peetakse vaheldumisi Tallinnas ja Pekingis.

1. Käesolev leping jõustub järgmise kuu esimesel päeval alates kuupäevast, mil mõlemad lepingupooled on teineteisele kirjalikult teatanud, et nende maade sisesed vajalikud juriidilised protseduurid on täidetud, ja jääb jõusse kümneks aastaks.

2. Käesolev leping jääb jõusse edaspidiseks kui kumbki lepingupool ei ole andnud teisele kirjalikku teatist lepingu kehtivuse lõpetamisest üks aasta enne käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud perioodi lõppemise tähtaega.

3. Pärast algse kümneaastase perioodi lõppemist võib kumbki lepingupool igal ajal katkestada käesoleva lepingu kehtivuse teatades sellest kirjalikult teisele lepingupoolet vähemalt üks aasta ette.

4. Investeeringute suhtes, mis on tehtud enne käesoleva lepingu lõpetamise kuupäeva, jäävad artiklite 1 kuni 11 tingimused kehtima järgnevat kümneks aastaks alates sellisest lõpetamise kuupäevast.

Siinoleva tunnistuseks on oma Valitsuse selleks volitatud esindajad alla kirjutanud antud lepingule.

Koostatud kahes eksemplaris Pekingis, 2. septembril 1993. a. eesti, hiina ja inglise keeles, kusjuures kõik kolm teksti on täielikult autentseid. Erinevate tõlgenduste korral prevaleerib ingliskeelne tekst.

Eesti Vabariigi Valitsuse nimel
Trivimi VELLISTE

Hiina Rahvavabariigi Valitsuse nimel
WU YI